

100 måter å være (barn) på i et inkluderende fellesskap

Kunnskap og erfaring om materialer, verktøy og ulike uttrykksmåter

Barna har gjennom året gjort seg ulike erfaringer med flere typer materialer: leire, plastelina, trolldig, kinetisk sand, maling, tegning, konstruksjon, med mer. Barna utforsket materialene på ulike måter; satte sammen ulike materialer, festet objekter på, lagde avtrykk og spor i materialene, med mer. De har også gjort seg erfaring med flere ulike verktøy, for eksempel pensler, miretter, kniver, kjevler, sakser, stempler, med mer.

I prosjektøktene jobbet vi mer i dybden med materialene leire, maling og kinetisk sand. Det virket som om materialene bidro som en støtte til barnas fortelling/tanker, og at barnas uttrykk i disse materialene inspirerte til mer kommunikasjon. Noen av barnas fortellinger handlet om slanger, kaker, forskjellig mat, huset mitt, familien min, eventyret om Bukkene Bruse, med mer. Da dette eventyret ble en gjenganger i barnas fortellinger, valgte vi å trekke dette inn som et karnevals-tema.

Det oppstod mye dramatisk lek blant små og store på avdelingen, og barna har gjort seg mange erfaringer, for eksempel i å forhandle om roller i Dyrene Bruse leken; hvem skal være trollet, den største, mellomste og den minste Bukken Bruse? Mange har også blitt flinke å inkludere hverandre, bytte roller og snakke om leken før de startet; skal vi leke Dyrene Bruse? -vil du være største?

Vi så også mange kreative innslag i leken, da flere og flere begynte å løsrive seg fra manus og finne på nye ting i leken: Plutselig falt trollet i lavaen, hele trollfamilien kunne være under bruene, osv. Nye rekvisitter, slik som laminerte bilder av dyrene, benker(broer) som barna kunne gå på, små og store stoffer som elv og seter, og mange ulike dyrefigurer ble hyppig brukt av barna på ulike arenaer i hovedrom, garderobe og lekerom. På tur ble broene i Ekornskogen fine å leke på, og karnevals- kostymene inspirerte også til mye lek og aktivitet inne på Balder. Barnas engasjement og iver etter å kle seg ut og leke ut dette dramaet førte også til at både små og store valgte å opptre både foran hele barnehagen og på foreldremøte; en fantastisk morsom opplevelse.

Samarbeid og inkludering

I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. (Rammeplanen for barnehagen s 22).

Barna har fått mange muligheter å samarbeide med andre barn. Alle fikk erfaringer både med å la andre barn hjelpe dem og ved å selv hjelpe andre i sitt arbeid med kostymene. Voksne sikret at alle barna fikk delta flere ganger; noen trengte litt ekstra oppmuntring mens andre tok initiativ selv og spurte om de kunne hjelpe til. Samarbeidet bestod blant annet av å gi plass til hverandre/kommunisere med hverandre rundt plassering, og av å snakke om hvordan de skulle utføre male-jobben, diskusjon om de ville ha pensel eller svamp, og uttrykke ønsker om at de ville ha flere farger, striper eller andre mønster.

Barna har fått ulike erfaringer sammen ulike grupper. De fleste har vært med å lage leire- figur i minigrupper, noe som satte enda større krav til samarbeid. Med tydelige rammer, der man først satte ord på hva samarbeid betydde (Barna: *det er å hjelpe hverandre*), ble det lettere å få til at alle ble inkludert. Noen satt mer nøyaktige krav til medhjelperne; at magen til figuren skulle være stor, at enhjørningens man skulle lages av garn, etc. Andre var rause og godtok for eksempel at vennen lagde en ekstra hale, slik at løven fikk to haler.

I løpet av året ser vi at barna med støtte og veiledning fra voksne har blitt bedre til å dele, vente på tur, og til å kommunisere og samarbeide med ulike barn. Mange som hadde jobbet sammen i gruppene fant hverandre i lek og aktivitet også på andre arenaer. Vi ser at de fleste har utvidet vennekretsen sin i løpet av året.

Voksenrollen

Vi har jobbet bevisst med filming av prosjektøktene, med fokus på voksenrollen og hvordan vi og barna på ulike måter har jobbet med inkludering. Vi voksne har blitt mer bevisst på egen rolle, både kroppsspråk, hva vi sier verbalt, hvor mye vi snakker, hva vi har fokus på, med mer. Gjennom å filme disse prosjektøktene kunne vi se oss selv i møte med barna på nytt, noe som ofte gjorde at vi oppdaget nye elementer i egen væremåte eller rundt barna, deres møter med materialer og andre i gruppa.

Det har for noen i teamet vært en prosess å bli fortrolig med å bli filmet, i tillegg til at vi for eksempel skulle se etter ulike ting ved egen rolle og så reflektere over dette sammen.

Vi reflekterte over hvordan vi inkluderte og samarbeidet, og hvordan vi kunne forbedre oss og skape/bidra til progresjon. Vi så for eksempel at voksne noen ganger kunne ta for mye plass i en gruppe, ved at vi kanskje snakket for mye, eller stilte barna for mange spørsmål. Det førte til at vi ble mer bevisst på å gi barna nok tid til å komme med innspill, tid til å ta ordet/ uttrykke seg i gruppa, eller tid til å lage noe/ta del i aktiviteten på andre måter. Det handler hele tiden om en balansegang, når er det lurt å komme med et spørsmål, og hva slags spørsmål stiller man (åpent/lukket?). Hvordan kan vi som voksne best hjelpe alle til å ta del i aktiviteten og prosessen vi er i fremover?

Vi så store forskjeller i de ulike gruppene, noen trengte en mer aktiv voksen som støttet og veiledet underveis i prosessen, andre ganger kunne den voksne innta en observerende rolle store deler av økten.

Fremover kan det være spennende å ha mer fokus på deling og refleksjon blant barna; Hvordan jobbe videre med å reflektere sammen etter en økt, og hvordan legge bedre til rette for at små grupper med barn kan dele/vise/fortelle andre hva de har gjort.

Voksen: *Hvem er det som
tramper på min bro?*
Et barn: *Blekkspruten!*